

úvčru 10.000 Kč. Žalovaný tvrdil původně úmluvu s ředitelem žalobkyně Heřmanem Č-em, ale první soud na základě výpovědi tohoto svědka zjistil, že se tvrzená úmluva n e s t a l a, a toto zjištění nebylo žalovaným v odvolání napadeno. Na základě provedeného důkazu obchodními knihami žalobkyně první soud dále zjistil, že žalovaný měl poukázanou částku rakouských korun připsánu k dobru na svém kontě rakouských korun tak, že mu byly vždy k dispozici, z čehož plyne, že žalobkyně ani účetnický neprovedla přeměnu rakouských korun na československé za účelem — byť i jen částečného — vyrovnání účtu korun československých, — a že žalovaný, pokud nedisponoval ani později v tom směru, počítaje snad na vzestup korun rakouských, učinil tak na s v ů j vrub. Že konečně žalobkyně, oznámivši žalovanému dopisem ze dne 11. srpna 1920, že jeho konto československých korun vykazuje debetní saldo 10.587 Kč, které jest kryto jen aktivním saldem rakouských korun v tehdejší přibližné hodnotě 3.753 Kč 62 h; — poukázavši k tomu, že dle platných předpisů jako správce cizích peněz nesmí vésti kontokorentní dluhy bez jakéhokoliv krytí, a žádavši ho, by jí co nejdříve částku 6.833 Kč prostřednictvím vídeňské ústředny uhradil, — nevyrovnala ani částečně kontokorentní účet korun československých, nýbrž nanejvýše učinila nabídku na takové vyrovnání, na kterou však žalovaný nepřistoupil, takže částka 14.000 Kr. rak. zůstala na dále krytím kontokorentního dluhu československých korun; — správně vyložily nižší soudy. V tom směru stačí poukázat k důvodům rozsudků nižších soudů, které nebyly vyvráceny vývody dovolacího spisu. Tomu-li tak, nebylo třeba dalšího důkazu obchodními knihami žalující banky, po případě výsledkem stran, a nelze v tom, že tyto důkazy nebyly odvolacím soudem provedeny, spatřovati vadu odvolacího řízení po rozumu Šu 503 čis. 2. c. ř. s., aniž jest oprávněna výtká nesprávného posouzení právního (§ 503 čis. 4 c. ř. s.), v kterémžto směru se jen ještě dodává, že žalovaný započtení zažalované částky na domnělý nárok na náhradu škody v první stolici vůbec neuplatnil a co do tvrzeného nároku z obohacení pouze prohlásil, že kondikuje příslušnou částku.

Čís. 4034.

Dopravní řád železniční.

Pokud dráha neručí za škodu, která povstala tím, že aniž by byla adresáta ve smyslu Šu 79 dopr. žel. ř. o příchodu zboží uvědomila, vydala zásilku osobě, která se podvodně legitimovala jako adresát.

(Rozh. ze dne 1. července 1924, Rv II 244/24.)

Žalobce zaslal zboží do stanice J. a udal v nákladním listu jakožto příjemce: »Ludvík P., obchodník v J.«. Tvrdě, že dráha vydala zásilku osobě jiné, domáhal se žalobce na dráze náhrady škody. P r o c e s n í s o u d p r v é stolice žalobu zamítl, o d v o l a c í s o u d jí vyhověl. N e j v y š š í s o u d obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Nemůže býti sporu o tom, že dráha smí své povinnosti, uvědomiti příjemce o příchodu zboží, vyhověti jen některým ze způsobů Šu 79 žel. dopr. ř., jak odvolací soud na rozdíl od prvního soudu správně dovoduje, přes to však nelze dovolání žalovaného eráru podanému z důvodů čís. 3 a 4 Šu 503 c. ř. s. odepřítí úspěch. Žaloba opírá se o zavinění dráhy a spatřuje je v tom, že adresát zásilky nebyl podle předpisu Šu 79 žel. dopr. ř. o příchodu zboží předem zpraven, a že mu byla zásilka bez předchozího avisa vydána. Kdyby byl býval adresát dle předpisu avisován, bylo by prý vyšlo na jevo, že ho v J. vůbec není, odesílatel byl by musil býti o tom vyrozuměn a nebyl by přišel vydáním zásilky osobě, která si podvodně přikládala jméno adresátovo, ke škodě. Ale tvrzení, že avisováním podle předpisu bylo by bývalo zjištěno, že ho ve skutečnosti není, jest pouhou domněnkou žalobcovou, neboť domnělý Ludvík P. mohl se stejně, jako se legitimoval na železnici, legitimovati i na poště, aviso mohlo mu pak dle Šu 17 poštovního řádu ze dne 22. září 1916 čís. 317 ř. zák. býti platně doručeno, a podvod nemusil býti odhalen. Nelze proto pokládati za prokázanu příčinou souvislost mezi tvrzeným zaviněním dráhy a žalobcovou škodou, takže již v tomto směru jest nárok na náhradu škody vybudován na důvodu nedostačujícím. Mylným jest dále názor, že předpis Šu 79 žel. dopr. ř. má za účel omeziti nebezpečí vydání zboží osobě nepovolané a že jest povahy donucovací. Příchodem zboží s nákladním listem do stanice určení přecházejí práva z nákladní smlouvy z odesílatele na příjemce. Příjemce má právo domáhati se vydání nákladního listu a zboží i žalobou (§§ 76 (1), (2), 73 (9) žel. dopr. ř.). Předpis Šu 79 žel. dopr. ř. o uvědomění příjemce o příchodu zboží jest jen důsledkem smluvní povinnosti dráhy, vydati zboží adresátovi, uvedenému v nákladním listu, a má za účel dáti mu vědomost o tom, že zboží došlo a že počala běžet lhůta ku odebrání. Má chrániti zájmy příjemce a nekoliv odesílatele. Podle Šu 79 (5) žel. dopr. ř. může se příjemce uvědomění bez souhlasu a vědomosti odesílatele zřeknouti. Z těchto ustanovení plyne, že dráha neměla vůči žalobci jako odesílateli smluvní povinnosti, by adresáta, uvedeného v nákladním listu avisovala i proti jeho vůli, a že se opomenutím avisování, když adresát s ním souhlasil, nedopustila vůči žalobci zavinění. Rozhodnutí sporu nezávisí proto na otázce porušení předpisu Šu 79 žel. dopr. ř., nýbrž jedině na tom, zda byl domnělý Ludvík P., jež dráha považovala za adresáta a jemuž zásilku vydala, osobou, které podle nákladního listu zásilka měla býti vydána. K otázce této dlužno přisvědčiti. Dle Šu 56 (1) žel. dopr. ř. jest odesílatel povinen udati v nákladním listě jméno a bydliště příjemce. Tomuto předpisu vyhověl žalobce udáním adresy »Ludvig P., obchodník v J.«. Původní, žalovanou stranou popřené udání žaloby, že byla v adrese uvedena ještě také ulice, nebylo prvním soudem zjištěno a žalobce v opravném řízení na něm již netrvá. Uvedená adresa byla sice dostatečná, neboť bylo možno podle ní v malém městě, jakým jest J., vypátrati adresáta, ale nebyla přesná, neboť nebyl v ní uveden byt a zaměstnání bylo uvedeno jen příliš širokým názvem »obchodník«. Za všechny škody, které vzejdou nepřesností adresy, udané v nákladním

listu, ručí dle Šu 57 žel. dopr. ř. odesílatel. Podle vlastního udání žalobce nezdržoval se dříve v J. žádný Ludvík P. Podle skutkových zjištění prvního soudu, které nebyly žalobcem již napadeny, chodil však již několik dní, než došla zásilka žalobcova, na nádraží v J. muž tam posud neznámý, který byl o zásilce informován, přikládal si jméno Ludvíka P-a, jemuž byla adresována, tvrdil, že má v rukou kopii objednáciho listku o ní, a vykázal se legitimací opatřenou podobiznou a podpisem. Jelikož jiného Ludvíka P-a v J. nebylo, a žalobce nemohl mítí tedy v úmyslu, aby zboží bylo vydáno jinému Ludvíku P-ovi, byl uvedený muž jedinou osobou, která podle adresy uvedené v nákladním listu mohla přijít jako příjemce zboží v úvahu, a nebylo tu důvodu, aby za oprávněného příjemce nebyl považován. Podle Šu 81 (1) žel. dopr. ř. má býti odesílatel vyzván, by rozhodl, co se má se zbožím státi, teprve nemůže-li býti příjemce vypátrán. Toho případu tu nebylo, příjemce se hlásil o zboží sám a musil za daných okolností býti považován za totožného s adresátem. Vydáním zboží tomuto příjemci splnila železnice povinnost, uloženou jí nákladní smlouvou a Šem 76 žel. dopr. ř., pročez nelze ani v jejím jednání spatřovati zavinění, ani nelze zboží považovati následkem jeho vydání osobě odlišné od adresáta dle Šu 84 žel. dopr. ř. za ztracené.

Čís. 4035.

Prozkoumání zboží dle čl. 347 obch. zák. musí se státi neprodleně po dodání zboží a to po případě i odborně a není kupitel oprávněn, otáletí s podrobným prozkoumáním zboží tak dlouho, až je bude moci upotřebiti.

Důkazní břemeno včasného oznámení vad a tím i včasného zkoumání zboží stihá kupitele.

(Rozh. ze dne 2. července 1924, Rv I 549/24.)

Proti žalobě o zaplacení nedoplatku kupní ceny za dodané zboží namítl žalovaný mimo jiné, že dal zboží k dispozici. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Jak z vývodů dovolání i odvolání zdá se na jevo vycházeti, vykládá žalovaný slova čl. 347 odstavec druhý obch. zák. »bez odkladu po dodání, pokud jest to podle řádného chodu obchodního možno« tak, že nemusí dříve zboží zkoumati a vady vytýkati, dokud zboží podle poměrů ve své továrně nemohl upotřebiti a že pokládá za vady skryté již ty, které nemohl při zevní prohlídce zjistiti. Vychází-li žalovaný z těchto předpokladů, jest ovšem v obojím směru na omylu. Kupitel, chtěje se přesvědčiti, zda má koupené zboží vady, a chtěje případné vady včas vytýkati, musí neprodleně po dodání zboží, jakmile jest mu to podle řádného chodu obchodního možno, je zkoumati, a to nejen zevně a povrchně, nýbrž, pokud jest to podle povahy zboží třeba, i odborně.